

Llicenciatura de Criminologia

TÈCNIQUES D'INVESTIGACIÓ EN CRIMINOLOGIA

Curs 2008-09. Primer Quadrimestre. Prof. Joel Martí

1. Objectius i continguts

L'objectiu de l'assignatura és l'aprenentatge dels principals mètodes i tècniques de producció i d'anàlisi de dades quantitatives en el camp de la criminologia. Amb aquesta finalitat, es prestarà atenció tant a la concreció d'aspectes de disseny de la recerca quantitativa, així com també a l'anàlisi estadística de dades.

El curs és una continuació de l'assignatura *Mètodes d'Investigació en Ciències Socials*, en què es presenta el procés de recerca i s'introdueix a l'alumnat en els dissenys i tècniques d'investigació social. La seva realització prèvia es considera fonamental per a un bon seguiment del curs.

En aquesta assignatura hi han dos elements addicionals que són necessaris pel seguiment de la matèria. El primer és el coneixement i la utilització del llenguatge matemàtic i estadístic, el qual s'introduirà mantenint el necessari equilibri entre l'exigència de formalització inherent als procediments quantitius i l'exigència de comprensió d'aquests instruments en un alumnat no habituat a utilitzar-lo. El segon és la utilització d'un programari estadístic per a les ciències socials, SPSS, que permetrà il·lustrar i aplicar els coneixements relatius als procediments de registre i d'anàlisi de les dades. Els coneixements previs d'informàtica d'usuari són imprescindibles per al seguiment satisfactori de l'assignatura.

Aquesta assignatura està incorporada al Campus Virtual de la UAB. El Campus Virtual és una eina que permet la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'activitat docent tot combinant la docència presencial i la virtual. Entre altres serveis, el Campus Virtual oferirà diverses informacions puntuals de l'assignatura (calendari, notícies, bibliografia) i, sobretot, la consulta dels diversos materials de l'assignatura. Al Campus Virtual s'hi podran consultar diversos materials de l'assignatura i serà un canal de comunicació entre professor i alumnes complementari al presencial. Podeu accedir-hi a través de l'adreça <https://cv2008.uab.cat>. Per tenir accés al Campus Virtual tan sols cal tenir activat el compte de correu electrònic de la UAB. Amb el vostre nom d'usuari/a (NIU) i la contrasenya podreu identificar-vos per a accedir a la intranet del Campus Virtual.

2. Programa

Tema 1. Introducció

- Objectius de l'assignatura, programa i avaluació.
- Etapes i fases de la recerca quantitativa.
- El model d'anàlisi en els dissenys quantitius: hipòtesis, conceptes i indicadors.
- La mesura. Definició i tipus de mesura.

PART I. EL DISSENY

Tema 2. L'enquesta

- Definició i trets característics de la tècnica de qüestionari.
- Construcció del qüestionari. Tipus de preguntes, formulació i organització
- Organització del treball de camp i aplicació del qüestionari.

Tema 3. Mostreig estadístic

- Definicions i conceptes bàsics de mostreig estadístic.
- Relació entre grandària de la població, error i grandària de la mostra.
- Mostreig aleatori simple: càlculs i extracció de la mostra.
- Altres tipus de mostreig estadístic: estratificat i per conglomerats. Exemples.

PART II. L'ANÀLISI DE DADES

Tema 4. Preparació de les dades per a l'anàlisi

- La dada i la matriu de dades. Unitats i variables.
- Codificació i el registre de les dades.
- Identificació de les dades en suport informàtic. El programa SPSS

Tema 5. Estadística descriptiva d'una variable

- Les tècniques d'anàlisi de dades: criteris de classificació
- Distribucions de freqüències
- Centralitat i dispersió en variables quantitatives.

Tema 6. Transformació de variables

- Tipus d'estratègies en la transformació de variables.
- Agrupament de valors en intervals o classes.
- Generació de variables: tipologies i índexs

Tema 7. Anàlisi bivariante: taules de contingència

- Introducció a l'anàlisi bivariante de dades estadístiques
- Independència i associació entre dues variables qualitatives
- Mesures d'associació local
- Mesures d'associació global. El contrast de Khi-quadrat i la V de Cramer

Tema 8. Anàlisi bivariante: correlació i regressió

- Concepte i mesura de la correlació
- L'anàlisi de regressió simple
- Especificació del model
- Estimació i significació dels paràmetres

Tema 9. Anàlisi bivariante: comparació de mitjanes i variància

- La comparació de mitjanes
- Efecte de la variable i el model ANOVA
- Validació del model
- Força de la relació
- Contrastos entre grups

3. Dinàmica docent

La major part de les sessions de l'assignatura, de tres hores cadascuna, compaginaran la docència teòrica per part del professor amb treball pràctic, consistent en la realització d'exercicis. Una part important de les sessions es realitza amb suport de programari (navegació i correu electrònic, full de càlcul, processador de textos, tractament estadístic...). Per aquest motiu, les sessions es faran a l'aula d'informàtica.

El treball requerit a l'alumne/a per a l'adequat aprenentatge dels continguts tractats a l'assignatura i l'assoliment de les competències plantejades, es fonamentarà en les següents **activitats realitzades amb acompanyament del professor**:

1. D'una banda, una part de les sessions a classe són de tipus magistral, destinades a presentar els principals conceptes i continguts de l'assignatura.
2. Després de presentar cada contingut fonamental de la matèria, les sessions contemplen parts pràctiques d'exercicis, realitzats i presentats a l'aula. Alguns d'aquests exercicis estaran directament vinculats a l'avaluació.
3. L'assignatura disposa tanmateix d'un temps d'atenció tutoritzada setmanal per tal d'atendre totes les necessitats formatives de l'alumnat. Les consultes per correu electrònic a Joel.Marti@uab.cat poden fer-se en qualsevol moment i es respondran. Les tutories presencials es faran al despatx del professor, en els horaris que s'indicaran al Campus Virtual.

Aquestes activitats es completen amb el **treball autònom de l'estudiant**, en el qual es projecta l'aprenentatge realitzat a classe i que es concreta de la següent manera:

1. La realització de lectures per a assolir una adequada comprensió dels continguts explicats a classe.
2. La realització d'un exercici en grup i un exercici individual, corresponents, respectivament, al disseny d'una enquesta per mostreig i a l'anàlisi i interpretació de dades estadístiques.
3. La realització d'una prova d'aula per avaluar l'aplicació dels coneixements al programari d'anàlisi estadística SPSS.

4. Sistema d'avaluació

Aquesta assignatura implica una participació activa de l'alumne/a i contempla l'assistència regular a classe, l'única manera de vincular el treball pràctic amb l'explicació teòrica i de fer un seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat. Per tant, l'assistència a classe i la participació en les pràctiques que s'hi realitzin és obligatòria i condició indispensable per poder ser avaluat/da. Es requereix una assistència mínima del 70%. No obstant, i donat que en la segona part del curs (Part II del programa) la no assistència a una sessió pot comportar dificultats de seguiment de l'assignatura, es recomana una assistència del 100% i la realització d'exercicis de repàs per cobrir els continguts de les sessions a les quals, excepcionalment, no s'hagi pogut assistir.

L'avaluació continuada es basarà en les següents activitats:

BLOC	Tema	Avaluació individual	Avaluació en grup
Introducció	Tema 1. Introducció general	–	Exercici en grup: Disseny d'una enquesta per mostreig 30%
PART I Producció de dades	Tema 2. L'enquesta	–	
	Tema 3. Mostreig estadístic	–	
PART II Anàlisi de dades	Tema 4. Preparació de les dades per a l'anàlisi	Prova d'aula en SPSS sobre preparació, transformació i anàlisi univariable de dades. 35%	–
	Tema 5. Estadística descriptiva d'una variable		–
	Tema 6. Transformació de variables		–
	Tema 7. Anàlisi bivariable: taules de contingència	Exercici sobre anàlisi i interpretació de dades estadístiques 35%	–
	Tema 8. Anàlisi bivariable: correlació i regressió		–
	Tema 9. Anàlisi bivariable: comparació de mitjanes i variància		–
TOTAL		70%	30%

Per a accedir al còmput de la nota final cal tenir aprovades cadascuna de les activitats. Per això, es contempla que aquelles activitats no superades puguin ser recuperades una vegada en el marc de la mateixa convocatòria; en aquests casos, la nota màxima de la part revisada no superarà el 7.

5. Bibliografia

Lectures bàsiques

- Materials disponibles al Campus Virtual.
- DOMINGUEZ, M.; SIMÓ SOLSONA, M. (2003). *Tècniques d'investigació social quantitatives*. Barcelona, Publicacions de la Universitat de Barcelona.

Lectures complementàries

Als materials disponibles al CV es trobarà bibliografia específica de les diferents arts del programa. Altres referències generals que poden consultar-se són les següents:

BACHMAN, R.; SCHUTT, K. (2001). *The Practice of Research in Criminology and Criminal Justice*. Pine Forge Press.

CEA D'ANCONA, M. Angeles (1996). *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.

DIAZ de RADA, Vidal (1999). *Técnicas de análisis de datos para investigadores sociales. Aplicaciones prácticas con SPSS para Windows*. Madrid: RA-MA.

FILGUEIRA LOPEZ, Esther (2001). *Análisis de datos con SPSSWIN*. Madrid: Alianza. Manuales, 063.

HAGAN, F. E. (2004). *Essentials of Research Methods in Criminal Justice and Criminology*. Allyn and Bacon.

JUPP, V.; DAVIES, P.; FRANCIS, P. (2000). *Doing criminological research*. London: Sage.

KING, R. F.; WINCUP, E. (eds.) (2000). *Doing research on crime and justice*. Oxford: Oxford University Press,

LOPEZ ROLDAN, P.; LOZARES COLINA, C. (1999). *Anàlisi bivariàble de dades estadístiques*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 79.

MAXFIELD, M. G.; BABBIE, E. (2005). *Research Methods for Criminal Justice and Criminology*. Belmont: Wadsworth.

QUIVY, R.; VAN CAMPENHOUDT, L. (1997). *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona: Herder.

SANCHEZ CARRION, J.J. (1999). *Manual de análisis estadístico de los datos*. Madrid: Alianza. Manuales, 055.

SIMÓ SOLSONA, M; DOMINGUEZ, M. (2003). *Tècniques d'investigació social quantitatives*. Barcelona, Publicacions de la Universitat de Barcelona.

SPSS INC. (2001). *Guía para el análisis de datos*. Madrid: SPSS Hispanoportuguesa. Disponible al Campus Virtual.

VISAUTA VINACUA, B. (2002). *Análisis estadístico con SPSS 11.0 para Windows. Volumen I. Estadística básica*. 2a. Edició. Madrid: McGraw-Hill.